

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 39 hallituksen esityksen johdosta laiksi liikevaihtoverolain muuttamisesta

Eduskunta on 18 päivänä syyskuuta 1992 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi edellä tarkoitetun hallituksen esityksen n:o 140.

Käsitellyt aloitteet

Valiokunta on käsitellyt tässä yhteydessä vuoden 1991 valtiopäiviltä olevat 7 päivänä kesäkuuta 1991 valiokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi lähetetyt seuraavat toivomusaloitteet:

— Ed. Ala-Nissilän toivomusaloitteen n:o 67 suoramyyntihalleista tapahtuvan elintarvikemyynnin vapauttamisesta liikevaihtoverosta,

— ed. Alarannan ym. toivomusaloitteen n:o 69 liikevaihtoveron alentamisesta uusiopaperilta,

— ed. S.-L. Anttilan ym. toivomusaloitteen n:o 71 liikevaihtoveron poistamisesta elintarvikkeilta,

— ed. S.-L. Anttilan ym. toivomusaloitteen n:o 72 liikevaihtoveron poistamisesta keräyspaperilta,

— ed. S.-L. Anttilan ym. toivomusaloitteen n:o 73 liikevaihtoveron poistamisesta uusioraaka-aineelta,

— ed. Hacklinin ym. toivomusaloitteen n:o 83 liikevaihtoveron poistamisesta tieteelliseltä kirjallisuudelta,

— ed. Isohookana-Asunmaan ym. toivomusaloitteen n:o 85 liikevaihtoveron poistamisesta käsityöammatin harjoittajilta,

— ed. Jääskeläisen ym. toivomusaloitteen n:o 87 liikevaihtoveron poistamisesta ympäristönsuojeluinvestoinneilta,

— ed. Jääskeläisen ym. toivomusaloitteen n:o 88 uusioraaka-aineen valmistuksen vapauttamisesta liikevaihtoverosta,

— ed. Jäätteenmäen toivomusaloitteen n:o 90 työpaikka- ja henkilöstöruokalojen vapauttamisesta liikevaihtoverosta,

— ed. Jäätteenmäen ym. toivomusaloitteen n:o 91 liikevaihtoveron poistamisesta suomalaisilta elintarvikkeilta,

— ed. Jäätteenmäen toivomusaloitteen n:o 92 liikevaihtoveron poistamisesta käsityöammatin harjoittajilta,

— ed. Lahti-Nuuttilan ym. toivomusaloitteen n:o 101 liikevaihtoveron poistamisesta kirjoilta,

— ed. Laineen ym. toivomusaloitteen n:o 104 liikevaihtoveron poistamisesta kotimaiselta kirjallisuudelta,

— ed. Linnainmaan toivomusaloitteen n:o 109 oppikirjojen vapauttamisesta liikevaihtoverosta,

— ed. Mölsän ym. toivomusaloitteen n:o 129 liikevaihtoveron poistamisesta maatalouden tuotantopanoksilta,

— ed. T. Roosin ym. toivomusaloitteen n:o 138 liikevaihtoverotuksen poistamisesta vanhojen kirjojen kaupan osalta,

— ed. Saaren toivomusaloitteen n:o 143 liikevaihtoveron poistamisesta linja-autoliikenteen kalustolta,

— ed. Törnqvistin ym. toivomusaloitteen n:o 151 vähäisen liiketoiminnan liikevaihtoverovapauden laajentamisesta,

— ed. Ukkolan ym. toivomusaloitteen n:o 155 liikevaihtoveron poistamisesta oppikirjallisuudelta ja

— ed. Vistbackan toivomusaloitteen n:o 159 rapukaupan liikevaihtoverotuksen muuttamisesta.

Valiokunta on käsitellyt tässä yhteydessä myös vuoden 1992 valtiopäiviltä olevat 7 päivänä maaliskuuta 1992 valiokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi lähetetyt seuraavat toivomusaloitteet:

— Ed. Astalan ym. toivomusaloitteen n:o 28 liikevaihtoveron poistamisesta kirjoilta,

— ed. Laakkosen ym. toivomusaloitteen n:o 30 pilkkeiden liikevaihtoveron poistamisesta ja

— ed. T. Roosin toivomusaloitteen n:o 37 vanhojen kirjojen myynnin vapauttamisesta liikevaihtoverosta.

verotuksen laajuutta ja verotuksen tasoa koskevia toivomuksia.

Käsittely valiokunnassa

Valtiovarainvaliokunnan asettamassa verojaostossa, joka on valmistellut mietinnön valiokuntaa varten, ovat olleet kuultavina neuvotteleva virkamies Hannu Taipale valtiovarainministeriöstä ja johtaja Jussi Karilainen verohallituksesta.

Hallituksen esitys

Vuoden 1991 lokakuun 1 päivästä voimaan tulleen liikevaihtoverolain mukainen pysyvä verokanta on 21,2 prosenttia, mutta väliaikaisten lakien mukaisesti verokanta on ollut lain voimaantulosta alkaen 22 prosenttia. Hallitus ehdottaa, että nykyinen 22 prosentin mukainen verokanta säädettäisiin pysyväksi.

Aloitteiden sisältö

Käsitellyissä toivomusalioitteissa esitetään eduskunnan hyväksyttäväksi useita liikevaihto-

Helsingissä 25 päivänä syyskuuta 1992

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Mattila, jäsenet Alaranta, Heikkinen, Hämäläinen, Jokiniemi, Kallis, Laaksonen, Lahti-Nuuttila, Lou-

Valiokunnan kannanotot

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena ja puoltaa sen hyväksymistä.

Valiokunta ei tässä yhteydessä ole ottanut kantaa liikevaihtoveropohjan laajuuteen, vaan toteaa sitä käsiteltävän liikevaihtoverolain kokonaisuudistuksen seuraavan vaiheen käsittelyn yhteydessä.

Käsiteltyjen aloitteiden suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalla.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Samalla valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että vuoden 1991 valtiopäiviltä olevat toivomusalioitteet n:ot 67, 69, 71 — 73, 83, 85, 87, 88, 90—92, 101, 104, 109, 129, 138, 143, 151, 155 ja 159 sekä vuoden 1992 valtiopäiviltä olevat toivomusalioitteet n:ot 28, 30 ja 37 hylättäisiin.

vo, Luukkainen, Malm, Mäki-Hakola, Sasi, Savolainen, Tiuri, Turunen ja Vihriälä sekä varajäsenet Apukka, Backman, Renko ja T. Roos.

Vastalauseita

I

Hallitus esittää liikevaihtoveron vuonna 1992 väliaikaisesti voimassa olevaa korotusta 22 prosentiksi säädettäväksi pysyväksi. Valiokunnan enemmistö on tähän yhtynyt. Varsinainen verokantahan on 21,2 prosenttia.

Kun huhtikuussa 1989 eduskunnan valtiova-

rainvaliokunnassa käsiteltiin liikevaihtoverolain väliaikaista korotusta, sitä vastustivat keskustan kansanedustajat Mauri Pekkarinen (nyttämmin valtioneuvoston jäsen), Jukka Vihriälä, Hannu Tenhiälä, Matti Majjala ja Esko Aho (nyttämmin valtioneuvoston jäsen).

Perustelunaan korotuksen vastustamiselle sanottu edustajat esittivät mm., että se kohdistuu pieni- ja keskituloisiin, asuntovelallisiin lapsiperheisiin, joihin kohdistuu myös muita hallituksen toimenpiteitä. Kun nykyinen hallitus kohdistaa jo muitakin toimia pieni- ja keskituloisiin eikä enää vain lapsiperheisiin, tulisi tällä, mainittujen keskustan kansanedustajien vuonna 1989 esittämällä perusteella vastustaa myös tätä liikevaihtoveron korotuksen pysyväistämistä.

Lama on samanaikaisesti lisännyt menoja (yksistään pankkilaitoksen ylläpitäminen vie vähintäänkin yhden vuoden tulo- ja varallisuusveron koko tuoton, ja on perusteltua olettaa, ettei tämä riitä alkuunkaan) ja samanaikaisesti vähentänyt tuloja. Lamaa on pitkittänyt hallituksen virheellinen tai täysin väärään arvioon perustuva politiikka. Tällöin ei olisi perusteltua pitää voimassa hyvinä vuosina säädettyjä suurituloisten tuloveroalennuksia eikä liioin säätää helpotuksia omaisuustulojen verotukseen. Kun hallitus kuitenkin aikoo näin tehdä, liikevaihtoveron

korotuksen pysyväistäminen muuttaa verotuksen rakennetta väärään suuntaan. Valtion talouden tasapainottamiseen pitäisi myös käyttää ympäristöperusteisia veroja.

Ehdotammekin,

että mietintöön sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin ja

että mietinnön perusteluissa lausuttaisiin:

”Valiokunta edellyttää, että hallitus esittää eduskunnalle liikevaihtoveron korotuksen asemesta lakiesityksineen verotuksen kehittämisen kokonaisuohjelman, jossa valtiontaloutta pyritään osaltaan tasapainottamaan luopumalla omaisuustulon verotuksen keventämisestä, puretaan suurituloisille myönnettyjä tuloverokevennyksiä laman rasisusten jakamiseksi oikeudenmukaisemmin sekä siirretään verotusta ympäristöpainotteiseen suuntaan.”

Helsingissä 25 päivänä syyskuuta 1992

Asko Apukka

Timo Laaksonen

II

Olemme valiokunnan enemmistön kanssa samaa mieltä mietintöön sisällytetyistä kannanotoista. Olisimme kuitenkin halunneet mietin-

töön lisättäväksi, että valiokunta edellyttää, että kirjat ja kierrätystuotteet vapautetaan liikevaihtoverosta mitä pikimmin.

Helsingissä 25 päivänä syyskuuta 1992

Hannele Luukkainen
Lea Savolainen

Pentti Lahti-Nuuttila
Timo Laaksonen

Timo Roos
Asko Apukka

